

**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam
Consummatissimi, Consilarii Electoralis & Professoris
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice
locupletissimo instructum

De personis ecclesiasticis

Corvinus van Beldern, Arnold

Francofurti ad Moenum, 1708

VD18 10184902

De Officio & potestate Capituli Sede vacante. Tit. 26

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62002)

quando in officio Metropolitanæ offendar jurisdictionem; veluti, si appellati ad eum legitime evocati d. ferre nolit, vel ejus spernat inhibitionem; tunc enim censura Ecclesiastica eum coercere potest Archiepiscopus. *text. in d. c. 1. hoc tit. in 6. & d. c. Romana. in princ. de appellation.*

Si deliquerit in officio simpliciter in præjudicium partium, & justitiæ cognitio & punitio ad ipsum pertinet Episcopum: ut cuius Magistratui concessa à Jure facultas coercendi Officialem suum, appellatione remota omni. *l. nulli Officialium. C. quomodo appell. non recip. registrata per Gratian. in can. ei qui appellat. §. nulli quoq; 2. quest. 6. Later. de re benef. lib. 1. qu. 22. num. 100. cum seq. Barbof. d. lib. 1. Eccles. jur. univ. cap. 15. num. 45.*

Debetur Vicario Episcopi salarium, licet de eo non convenerit; 29
Rota apud Marchesin. de commission. part. 1. pag. 1192. Nam regulariter salarium non conventum iudicis officio peripotes. Mohedan. decis. 4. num. 1. de offic. Vicarii. Joan. Bapt. Magon. de reita patroc. rat. cap. 8. num. 3. Barbof. d. loc. num. 46.

TITULUS XXVI.

De Officio & Potestate Capituli Sede

vacante.

SUMMARIA.

1. Continuatio.	6. An potest purgare moram.
2. Sedes vacans quando.	7. Eligere debet unum.
3. Jurisdictionem tum habet Capitulum. §. num. 14. & 15.	8. Qualem. §. num. 10.
4. An tenetur constituere Vicarium. Intra qua tempora.	9. An necesse, ut sit de gremio.
5. Jurisdictionem administratio penes illud interim.	10. Sit re ipsa doctus, & aetate maturus.
	11. Electi potestatem limitare potest Capitulum.

Gg 2

12. Quam-

Corvinus
 De Personis
 Benef. Ecclesiarum

G IV
 32

12. *Quamdiu ea durat.* 21. *An desideretur speciale
mandatum.*
 13. *Unde Vicario statuen-
dum salarium.* 22. *Quid si Capitulum eas
concesserit in casibus non
permisissis.*
 14. 15. *Jura Episcopalia
omni a per Vicarium ex-
ercet in Capitulum.* 23. *A Capitulo mortuo
Episcopo nihil innovan-
dum.*
 16. *Non qua delegata Epi-
scopo.* 24. *Capitulum an lucretur
fructus.*
 17. *An dat literas dimis-
sorias.* 25. *Ejus potestas quando
expiret.*
 18. *An idoneitatis testi-
monia & alia.* 26. *Dicta intelligenda de
Capitulo Ecclesia Catho-
dralis.*
 19. *Potest in beneficiis ar-
ctatis dare Dimissorias.*
 20. *Ex per Electionem Epi-
scopi non expirant.*

1 **Q**uia non tantum constituitur *Vicarius Generalis ab Episcopo* ipso, sed & *Sede* morte Episcopi, depositione, translatione, & aliave ratione alia *vacante*; precedenti titulo sub iuribus hunc, & ea arrepta occasione tractabimus de *de Officio & potestate* omni, quam dicto casu habet *Capitulum*. Potestatem quam habet *Capitulum Sede non vacante* explicaturi alio loco; nempe ubi de *Canonicis* erimus tractaturi.

2 *Sedes vacans* dicitur, ut Antiocheni Concilii *can. 16.* *ἐκδηλωρα ἐκδηλωρα*, Ecclesia vacans, Ecclesia viduata, in collatione Carthaginiensis *cap. 185.* & *vacans mulier* in *l. 5. §. ut ff. ad leg. Jul. de vi publ. pro ut nupta*, *παρ' ἑλαμῆσιν*, in Basilicis *libro 60. tit. 18.* id est, quae est, delecta *Praelato & Defensore legitimo*: & licet Episcopo defuncto Ecclesia *viduata* curam gerere debeat Episcopus vicinus, *ex can. 6. Concilii Regiensis.*

Regiens. visum tamen est consultius, ut vacante Sede Episcopi jura manerent inremerata. *Maurize in select. Jur. Canon. lib. 1. tit. Ne sede vacant. aliq. innov. in princ.*

Vacante ergo Sede, Episcopo in spirituali & temporalis jurisdictione succedit Capitulum. *c. si Episcopus. c. fin. de supplend. neglig. Pralat. c. un. de majorit. & obed. in 6. Graff. decis. aur. cap. 15. part. 1. lib. 4. Leo in thes. soni Eccles. part. 1. cap. 10. de Vicar. num. 7. hoc hic est Canonico-
rum Ecclesie Cathedralis corpus seu Collegium; Estque veluti Senatus quidam Ecclesie: ut innuit Hieron. in c. Ecclesie. 16. qu. 1. Duaren. lib. 1. de Sacris Eccles. ministr. cap. 18. Columna in tract. de Eccles. redit. orig. part. 2. cap. 15. num. 8.*

Hoc de Jure Communi non tenetur vacante sede constituere Vicarium, sed per se potest exercere Jurisdictionem; *Felin. in c. olim. de major. & obed. num. 4. Sbroz. de Vicario Episcopi. lib. 1. qu. 16. num. 16. Abb. inc. irrefragabilis. de offic. ord. Quaranta in verb. Capitulum Sede vacante. num. -- Barbos. lib. 1. jur. Eccles. un. cap. 32. num. 28. & tract. de Canonie. & Dignit. cap. 42. num. 27. Leo d. loco. & num. Zypaus in Enarrat. Jur. Pontif. Nov. tit. Ne Sede vacante &c. Hodie ex Sacri Concilii Tridentini dispositione tenetur intra octiduum, a die scientie vacationis numerandum, ex Congreg. Conc. Quar. V. cap. 12. Zypaus d. loco. in princ. Vicarium vel constituere, vel constitutum confirmare, alias deputatio illius devolvitur ad Metropolitanum; & si Metropolitana Sedes vacet, ad Suffraganeum antiquiorem, vel si Episcopatus sit exemptus, ad Ordinarium viciniorem. *Concil. Trident. cap. 16. de reform. sess. 24. Leo d. loco. & num. Cordosa in praxi Judic. verb. Capitulum. 3. Raguc. de voce Canon. qu. 37. Garcias de benef. part. 5. cap. 7. num. 6. Barbosa d. lib. & cap. jur. Eccles. un. num. 28. & d. tract. de Canon. n. 28.**

In cujusmodi Vicarii electione, secundum dictam Garciam d. c. 7. num. 22. quem refert Barbosa ad locum. non necesse, ut servetur forma electionis prescripta per Concilium Tridentinum sess. 25. de regul. cap. 6. post cap. quia propter. de elect. Quia est plurimum temporalis & momentaneus; & Concilium in d. cap. 16. de reform. sess. 24. non loquitur de electione, sed de constitutione. *Marcel. Kulppe in prax. fori. Judic. Eccles. cap. 44. num. 1.*

Corvinus
De Personis
Benef. Ecclesie

G IV
32

- 5 Electione intra octiduum nondum factâ interim Jurisdictionis administratio penes totum residet Capitulum. *secundum Zerolam in praxi Episcop. part. 1. verb. Capitulum. §. 3. Quarant. in sum. Bullar. verb. Capitulum Sede vacante. §. duodecimò quæro. vers. primo. Aloys. Ricc. in praxi ver. fori Eccles. postresolut. 505. in notab. de materia Vicarii à Capitulo Sede vacante. vers. primo. & in decis. Curia. Archiepisc. Neapol. decis. 305. num. 3. part. 4. Barbosa dd. locis. Sacram. Congregat. Concil. sub die 19. Septembris 1620.*
- 6 Lapsò octiduo moram purgare potest Capitulum; dummodo Metropolitanus non coeperit admoveere manum, & Capituli supplicet negligentiam, quod ei mandat Concilium. *Garc. d. loc. num. 6. & 7. Quemadmodum generatim est permillum purgare moram. c. ult. vers. bis. celeri satisfactione. de locato. l. & si post tres. 8. ff. si quis caution. l. si insulam. 84. ff. de verb. obligat. Zypæus d. loco.*
- 7 *Eligi, assignato competenti salario, S. Congreg. sub die 15. Octobris 1601. debet Vicarius unus, nisi secus permittat consuetudo, præsertim immemorialis. Quarant. ubi supra. vers. non dubitatur. Riccius in decis. Archiepisc. Neapol. decis. 193. part. 4. Sacr. Congreg. Concilii in Salernitana 26. Julii 1589. & in Panormitana 31. Maji 1592. Barbosa d. loco jur. univ. num. 33. & loc. tract. de Canon. num. 34. Zypæus d. loco.*
- Si alioquin per Canonicorum discordiam eligantur plures, magis idoneus, habens qualitates per Concilium Tridentinum *sess. 24. de re form. cap. 16. requisitas, cæteris remotis manere debet. Quarant. d. loco. vers. secundo dubitatur. Riccius post d. resolut. 505. vers. secundo. Garcias d. loco num. 23. ubi refert sic censuisse Sacram. Congregationem. Barbosa dd. locis. Zypæus d. loco. Barbosa Apostol. Decis. collect. 616. num. 9.*
- 8 Debet esse Doctor, aut Licentius, non in Theologia, *Sacræ Congreg. sub die 28. Augusti 1621. sed in jure Canonico; Barbosa d. collect. 4. & in tract. de canon. d. loco num. 53. creatus in Universitate aliqua non à persona privata; Sacra Congreg. sub die Septemb. 19. Anno 1620. Aldan. in compend. canonic. resolut. lib. 1. tit. 43.*
- 9 Non requiritur necessario, ut sit de gremio Capituli; si tamen in eo reperiat idoneus, cæteris paribus est præferendus. *Sacr. Rit. Congreg. apud Garciam d. loco & n. 13. Barbosa d. collect. n. 5. Zypæus d. loco.*

Potest

Potest tamen Capitulum, si in eo non sit Doctor aut Licentiatus, eligere alium, quantum fieri potest, idoneum: *Sacra Congreg. referente Garcia. d. loc. num. 12. Barbosa. d. collect. num. 3.* eique in actu deputacionis dare consultorem Doctorem, ut decrevit Leo X. teste *Zypao d. loco.* Alioquin in casibus, quibus ei opus erit, sibi poterit ipse Vicarius eligere consultorem Doctorem sibi bene visum, partibus non suspectum: *Sbroz. de officio Vicarii lib. 1. qu. 36. num. 13. Quaranta d. verbo Capitulum Sede vacante. num. 3. in fine. Riccius post d. resolut. 505. in notab. de materia Vicarii. num. 4. vers. Capitulum.* Debet enim secundum Leonem X. teste *Zypao d. loco.* iudex electus non Jurisperitus sibi assumere Jurisconsultum.

Non sufficit, secundum dictum Concilium Tridentinum, d. cap. 16. 10 esse electum, testimonio Academiae publico graduatum, sed requiritur, ut sit, non titulo, sed re ipsa doctus; adeoque & aetate maturus, nec tantum annorum viginti duorum, ut in dignitatibus minoribus: sed saltem ea aetate praeditus, quae ad Sacerdotium curamque requiritur animarum: & fortè non absone quis exegerit aetatem annorum triginta, ut in Episcopo, cujus Jurisdictione fungitur vicaria: *Clem. un. de offic. vicarii. vide Zypaum d. loc. vers. Idoneum.*

Electio Vicarii Capitularis intra octiduum à Capitulo facta potest illud in commissione ejus praefigere & tempus & modum procedendi, (non postea) cum enim ejus Jurisdictio dependeat ab Ipso Capitulo, eaque apud illud resideat principaliter, eam ampliare, restringere, *Parvin. de offic. & potest. Capit. Sede vacante. part. 2. qu. 10. num. 6. Valpe. cap. 44. num. 28.* certo tempore, *Garcias in addit. ad tract. de benef. part. 5. cap. 7. num. 37.* imò unius anni spatio circumscribere, *S. Congreg. sub die 17. Julii 1617. Barbosa. d. collect. 7. & de canon. d. loc. num. 44. Zypaum d. loco, vers. constitutus.* potest

Consultius tamen eligi liberè, absque ulla mutationis conditione, & Assessoris assignatione. *Sacra Congreg. sub die 28. Octobris 1587. Barbosa d. loc. jur. Eccles. univ. num. 45. & d. tract. de Canon. num. 45.*

Electio sic facta; durat Vicarii officium durante Sedis vacatione: *Quaranta d. verb. Capitulum Sede vacante. prope fin. vers. circa quam commissionem. Barbosa ad locis.* nec potest Capitulum illam revocare ad

Corvinus
De Personis
Benef. Ecclesiarum

G IV
32

adhibitum, & constituere novum; quia etsi electio fiat à Capitulo, sit tamen in Concilio Tridentini *d. loco.* executionem & complementum Riccius in *collect. decis. part. 5. collect. 1602. in fin. Raguc. de voc. Canon. qu. 37. num. 4. Barbosa. d. lib. 1. & cap. num. 42. & d. tract. & cap. num. 47.* nisi gravi ex causa, à Congregatione Episcoporum approbanda; Zypaus *d. loco.* ut sapius ea censuit: ut Anno 1603. 1. Septemb. & 22. & Novemb. 24. Octob. 26. & Anno 1632. teste Barbosa *ad locis & d. Collect. num. 16.*

Quitamen recursus non obtinet in Belgio. teste Zypaus *d. loco.*

Vicarius verò à Metropolitano, propter Capituli negligentiam constitutus, ad ipsius nutum amoveri potest. *S. Congr. 29. Septemb. Anno 1625. Solorsan. de Jure Indiarum. tom. 2. lib. 3. cap. 13. num. 65. Barbosa. d. collect. num. 18. Idem d. tract. de Canon. c. ult. num. 48.*

13 Salarium, quod diximus huic Vicario Capitulari deberi, solvendum ex bonis Ecclesiæ vacantis: *Gloss. verb. expense. in Clem. statum. de elect. Nemo enim stipendium suum militare tenetur; can. jam nunc. 28. qu. 1. c. cum ex officio. de prescript. etiamsi sit Canonicus, vel alias de ipsius Ecclesiæ gratio; Quia illud salarium est pro labore, quem exercet. Pavin. de potest. Capit. Sede vacante. part. 2. qu. 10. num. 5. Siroz. de officio Vicarii. lib. 1. qu. 55. num. 7. Barbosa. de Canon. d. c. num. 60.*

14 Capitulum Cathedralis Ecclesiæ Sede vacante in unum succedat *Jus Episcopale*, omniaque quæ Jurisdictionis ordinariæ facere potest, nisi expressè reperiantur prohibita. *Gloss. & Doct. in c. his qua. & inc. cum olim. de major. & obed. & c. illa. Ne sede vacante. & Gloss. verb. Sede vacante. in c. ad abolendam. de heret. Gloss. eod. verb. in Clem. 1. §. 1. tit. 1. Gloss. verb. observari. in c. quia saepe. de elect. in 6. Abbas in d. c. cum olim. circa fin. vers. posset tamen. & ibi Butr. num. 15. Barbosa. d. lib. 1. & cap. 32. num. 61.*

15 Primò, igitur Capitulum Sede vacante, ejusve loco ejus Vicarius Generalis seu Provisor, fungitur jure Episcopi in absolutione ab excommunicatione, à qua absolvere poterat ipse Episcopus; nisi hoc cùm sede Apostolica fuerit specialiter interdictum; *c. un. de major. & obed. in 6. Sylvest. in Summa. verb. Capitulum. §. 2. Rebuff. in pract. benefic. tit. de devolut. num. 63. Raguc. de voce Canon. in Capit. cap. 36. num. 4. cum*

id olim successori dimitteretur Episcopo, *can. si Episcopus. II. qu. 3. Gloss. in d. c. illam. Ne sede vacante. Secundo* In Electionum, quas facere poterat Episcopus; confirmatione vel infirmatione: *d. c. cum olim & ibi Gloss. & Doct. Cardol. in praxi judic. v. b. Capitulum. num. 6. in princ. item in confirmandis electis & per patronos presentatis & instituendis, Rebuff. d. tit. de devolut. à num. 60. Quarant. d. verb. Capitulum Sede vacante. §. nonò quero. vers. qua conclusio. Garc. de benefic. part. 5. cap. 7. num. 74. Barb. de Offic. & potest. Episc. part. 3. alleg. 72. num. 183. Cardosa. d. loco, num. 6. Tertio. In Confessore pro Casibus Episcopo reservatis assignando: *Panorm. d. c. de his qua. Quarant. d. loco. vers. tertia quero. Quarto; In communicationibus, censuris, poenis inferendis, excessibus puniendis, quatenus defunctus poterat Episcopus: d. c. ad abolendam. & ibi Gloss. & Doct. Navar. in man. cap. 22. num. 5. Molin. de justit. tract. 5. disp. 11. num. 6. in princ. Quinto; In cognoscendo de Heresis crimine: Gloss. verbo prerogativa. in d. c. ad abolendam. ubi Hostiens. num. 2. & 4. Henric. num. 4. Panorm. Farin. de Heresi, qu. 186. num. 177. Sexto; In visitanda dioecesi universa: *fac. c. Ecclesia. de suppl. negl. Pocolat. Abb. in d. c. cum olim. num. 2. vers. sed indistincte. & ibi Bald. num. 1. Archid. in cap. si Episcopus. II. num. 2. de suppl. negl. Pocolat. Socinus. in tract. de visitat. col. 4. Rebuff. d. loco. num. 65. Quarant. d. l. verb. primò quero. Barbos. d. lib. & cap. num. 67. sive per se, sive per alium; Gloss. verb. Capitulum. d. Clem. I. §. I. de Heret. post Archid. Abb. in d. c. cum olim. num. 2. col. 3. Sylvest. in sum. verb. Capitulum. num. 3. Barbos. de offic. & potest. Episc. part. alleg. 133. per tot. sed demum post lapsum anni à die ultimae visitationis per Episcopum facta; *Sacra Congreg. 10. May. 1629. & 3. Febr. & 10. Decemb. 1629. Barbos. d. lib. I. & cap. num. 70. & 71. Septimò; In de causis arduis, ut matrimonialibus, criminalibus; cognoscendo: Quarant. d. verb. vers. quinto quero. Octavo; In condendis statutis ad statum Ecclesiae pertinentibus: *Pavin. d. tract. part. 1. qu. 6. & 202. d. tract. lib. 2. qu. 186. num. 5. & 6. Zerola. d. loco. §. 15. etiam tempora Episcoporum succedentium valentur: Nisi tendant in Ecclesiae vel Episcopalis mensae praesudicium. Monet. de distribut. quond. part. 2. qu. 13. num. 24. Molina. d. tract. 5. disp. 11. num. 7. Nonò; In exequendis ultimis defunctorum voluntatibus,*****

Hh

quatenus

Corvinus
De Personis
Benefic. EcclesiarumG IV
32

quatenus executio earum competebat Episcopo, non jure speciali, Pa-
 vin. d. tract. part. 2. qu. 7. verbo respondeo. Azered. conf. 11. num. 9. sed
 ordinario: Franc. in c. 1. col. 4. de major. & obed. in 6. Molin. d. disp.
 11. num. 5. in fin. Covarr. in c. Joannes. num. 2. de restam. Barvin. d. loc.
 Decimo; In Religiosos piarum voluntatum executores ad reddendas ad-
 ministrationis rationes compellendo: Pavin. d. loc. num. 6. Barbof.
 de off. & potest. Episc. d. part. 2. alleg. 82. num. 35. Undecimo; In exigen-
 dis rationibus à piorum locorum administratoribus: Quarant. d. verb.
 vers. septimo Zerota in prax. Episc. part. 2. verb. Capitulum. num. 9. Du-
 decimo; In constituendo Vicarium generalem in spiritualibus & tem-
 poralibus: Bonacof. tom. 1. commun. oper. lib. 1. tit. 9. num. 113. Gu-
 rier. Canon. lib. 1. cap. 11. num. 10. Zerola. d. praxi. part. 1. verb. Capitu-
 lum. §. 3. ut supra diximus. Decimo tertio; In deponendo, interdicen-
 do: c. his qui. in fin. de major. & obed. c. un. eod. in 6. Rebuff. d. tit. num.
 63. Sbroz. d. libr. 2. qu. 182. num. 7. Molin. d. tract. 5. disp. 1. num. 6.
 vers. potest. similiter. Decimo quarto; In dispensando; in casibus, in quibus
 Episcopus ratione Episcopalis jurisdictionis, dispensare poterat:
 Molin. d. tract. 5. disput. 11. num. 5. Decimo quinto; In absolvens
 vigore Concilii Tridentini; sess. 24. de reformat. cap. 6. Fr. Emmanuel
 Rodrig. quest. regul. tom. 1. qu. 61. art. 9. Sayr. in Florib. decis. sub. tit. de
 tempor. ordin. decis. 31. & in Clavi Regia lib. 6. cap. 11. num. 84. Puffen-
 der. in praxi Episcop. part. 2. cap. 1. num. 16. Gare. de benef. part. 5. cap. 7.
 num. 41. & part. 7. cap. 21. num. 21. Sacra Congreg. Concilii; 22. Janu-
 arii. 1602. Diss. Bonacina. de censur. disp. 7. qu. 5. punct. 1. Valpe in pro-
 xi judic. fore Eccles. cap. 44. num. 9. Decimo sexto; In charitativum sub-
 sidium exigendo: Bellencin. de charitativo subsidio qu. 7. Barbof. de off.
 & potest. Episc. part. 3. alleg. 67. num. 13. Decimo septimo; In cognoscen-
 do de causis in prima instantia: Concil. Trident. sess. 4. de reformat. ca-
 20. Riccio in praxi aurea. resol. 130. Decimo octavo; In auctendo ma-
 trimonio celebrando: sacerdoti assistendi licentiam concedendo: Cle-
 ment. VIII. sess. 22. de reformat. Matrim. cap. 2. Sanchez. de matrim. lib.
 2. disp. 28. num. 5. Gutter. in d. tract. cap. 46. num. 9. Decimo nono; In
 concessione licentia, quam dare possit Episcopus: Novari. d. de
 Capit. d. de licentia. num. 9. Barbof. d. lib. 2. cap. 22. num. 10.

num. 1. non tamen delegatis Episcopis: *Ricc. in praxi fori Eccles. decis. 245. in 1. edit. alias resolut. 215. vers. sed quicquid. in 2. edit. Trigesimo primo.* In inquirendo in delicta & excessus extra visitationem: *Bonif. in Clem. 1. num. 177. de Heret. Rota decis. 166. num. 2. part. 1. Trigesimo secundo.* In munus syndicandi exercendo; *Rota decis. 166. num. 3. & 4. Trigesimo tertio;* In remittendo poenas condemnatis, per defunctum Episcopum: *Vulpe d. cap. 44. num. 26. Trigesimo quarto;* In dispensando super interstitia ordinandorum; *Concil. Trident. sess. 23. de reform. cap. 11. S. Congr. teste vulp. d. cap. 44. num. 27.*

16 *Quod diximus Capitulum Vacante sede,* posse, prohibitis expressis exceptis, ea facere omnia, quae jurisdictionis sunt, hoc intelligendum procedere in iis, quae Episcopo competunt, non alieno, sed proprio iure hoc est, non delegata jurisdictione, sed ordinaria: *per text. in c. pastoralis. §. praeterea. de offic. Ordin. Gloss. in verb. Capituli. in Clem. 1. de heretic. Abbas in d. c. cum olim. sub num. 2. col. 3. in med. Parvin. d. tract. de potest. Episc. Sede vacante. part. 1. princ. qu. 10. Sbroz. de offic. vicarii lib. 1. qu. 16. num. 1. & lib. 2. qu. est. 135. num. 4. Quarant. d. verb. Capitulum Sede vacante. in princ. & vers. primo ut intelligatur aliq; alleg. per Barbof. d. lib. 1. jur. Eccles. num. 6. cap. 32. num. 104.*

Unde nec per se, nec per alium, visitare potest *Capitulum Sede vacante,* exemptos; *Abb. in d. c. cum olim. Parvin. 8. part. 1. princ. qu. 7. num. 2. nec exempta monialium monasteria. Garc. de Benef. part. 4. cap. 7. num. 47. Barbof. d. lib. 1. & cap. num. 105.*

Distingendum tamen hac in re, *putat Barbofa, d. lib. 1. & cap. num. 107. secundum Molinam de Justit. tom. 6. tract. 5. disput. 11. num. 8. & 9.* Hoc modò: Aut delegatio facta est à Sede Apostolica Episcopo, ut eius muneris deinceps competat ex officio in perpetuum, Aut ad peculiarem tantum causam vel negotium: *text. in c. quoniam Abbas de offic. deleg. Priori casu succedit, dicit, capitulum Sede vacante: nisi ex mente Sedis delegantis possit colligi aliud: Non casu posteriori.*

Nec etiam *Capitulum Vacante Sede succedit in Jurisdictione ea,* quae Episcopo non ordinario, sed aliquo speciali seu accidentali iure competit: *secund. Emanuel. Rodrig. qu. est. regul. tom. 1. qu. est. 61. art. 3.*

Quarant.

Quarant. d. verb. Capitulum, Sede vacante. vers. subsequenter. Garc. dict. parte. 5. cap. 7. num. 39. Azaved. consil. II. num. 3.

Ex quo sequitur non posse *Capitulum* vacante Sede, 1. Beneficia ad solam, vel etiam eum consensu Capituli, c. un. §. cum, vero. *Nese de vacant. in 6. Molin. d. tract. 5. disp. II. num. 9. & 13.* Episcopi collectionem spectantia conferre. c. 2. *Ne Sede vacante. c. quanto ea noscitur. de his qua sunt. à Pral. sine cons. Capit. Gloss. in c. his qua de major. & obed. Rebuff. in praxi benefic. tit. de devolut. num. 70. 71. 88. & 90. Paris. de resignat. benef. lib. 9. qu. 23. Leo in thesaur. fori Eccles. part. 1. cap. 10. num. 8. Garc. d. part. 5. cap. 7. num. 51.* Ratio est; Quia collatio est beneficii fructus, sec. *Gloss. in d. c. eum olim. de major. & obed. que futuro Successori reservandi. c. quia sepe. de Cler. in 6. Clement. statutum. eod. c. cum vos. de offic. Ordin. c. fin. eod. in 6. Barbof. d. lib. & cap. num. 119. & 110.* 2. Nec post *Capitulum* Sede vacante Juris patronatus donationem confirmare *Stephan. Gratian. disput. forens. cap. 303. num. 10. cum seqq. Barbof. d. loc. num. III.* 3. Nec prabendas aut portiones vigore Concilii Trident. sess. 24. de reform. cap. 15. supprimere *Monet. de distribut. quot. d. qu. 1. cap. 5. num. 29. & de commut. ult. volunt. cap. 12. num. 117. Barbof. de offic. & potest. Episc. part. 3. alleg. 67. num. 3.*

Succedit autem *Capitulum*. Sede vacante, in jus exercendi pontificalia, ut Ordines conferendi, Chrisma conficiendi Basilicas consecrandi & hujusmodi, sed per vicarios Episcopos; *Gloss. in d. c. his qua. & in c. si Episcopus de suppl. neglig. Pralat. in 6.*

Poterat etiam ante Concilii Tridentini decretum sess. 7. de reformat. 17 cap. 10 & sess. 23. de reform. cap. 10. *Capitulum* Sede vacante suæ diceccis Clericis litteras dare dimissorias, ut ab alio ordinarentur Episcopo; c. cum nullus. de tempor. ordin. in 6. sed coarctatum hoc per illud, ut non possit, nisi infra annum à die Vacationis Sedis; *Barbof. d. lib. 1. & cap. 32. jur. Eccles. Univ. num. 114. post Dd. alleg.*

Hinc patet: Non posse *Capitulum* seu Vicarium vacante Sede infra annum dare dimissorias ad primam tonsuram: *Majol. de irregular. lib. 4. cap. 2. num. 3. Fr. Emanuel. in sum. tom. 2. cap. 14. num. 6. Quarant. d. verb. Capitulum Sede vacante. vers. decimo quarto. quin incidat in poenam d. cap. 10. sess. 23. de reform. videat. Garc. in addit. ad suum tract. de benef.*

Corvinus
de Personis
de benef. Ecclesiarum

G IV
32

part. 5. cap. 7. num. 92. Licet territorium haberet distinctum & ab immemoriali possessione exemptum. *Quaranta d. verb. Capitulum Sede vacante. vers. 14.* Nec posse currente adhuc illo anno, Episcopo in civitate vel dioecesi commoranti, dare licentiam ordinandi Regulares, etiam tamen praevio per Vicarium facto: *ut post Raque. de voce Canon. qu. 37. num. 4. Barbos. d. lib. 6. cap. num. 121.*

18 Potest tamen *infra annum* idoneitatis dare testimonium: *Novar. consil. 19. in antiq. alias consil. 27. innov. de tempor. ordinand. Bonacin. de Sacrament. disp. 8. quest. unica. puncto 4. num. 24. Molin. d. tract. 5. disp. 11. num. 4. vers. quamvis.* Episcopo extero Pontificalium & vacantis Sedis subditorum ordinationem concedere: *Fornar. de ordine. cap. 5. num. 7. vers. quarto nota. Quarant. in d. verb. Capitulum Sede vacante: qu. 11. Per Vicarium, à se electum, beneficiis arctatis tam habitis, quam habitandis, litteras dimissorias concedere: Concil. Trident. sess. 7. de reformat. cap. 10. Molin. d. tract. 5. disp. 11. num. 4. vers. quamvis. Garc. d. part. 5. cap. 7. num. 76. cum seqq.*

Dicuntur autem arctati occasione beneficii recepti obtinentes beneficium aliquod, servitium requirens personale & quidem tale quod iure, consuetudine, vel fundatione, intra annum obtinentis promotionem exigit. *Ugelin. de potest. Episc. cap. 26. cap. 20. num. 5. vers. primo. Garc. d. part. 5. cap. num. 78.*

Arctati vero occasione beneficii recipiendi dicuntur illi, qui habent jus ad aliquod beneficium vacans, certum actu requirens ordinem quo carent. *Garc. d. cap. 7. num. 99. & seq.*

Post lapsum anni à Sedis vacatione potest *Capitulum* ejusve *Vicarius*, cum ordinandi, in vicem suarum dimissiori alium litterarum eodem modo, quo poterat Episcopus cum sibi subditis, dispensare in temporibus interstitiis. *Marta de jurisdic. part. 2. cap. 9. num. 13. Felic. de Vega. ad 4. §. de adulteriis. num. 52. cum seq. de judic. Ricc. in praxi rev. fore. Eccl. decis. 715. in edit. 1. Quaranta d. verb. Capitulum Sede vacante. vers. quarto decimo.*

20 Nec ista dimissoria littera per novi Episcopi ingressum expirant. Quippe gratia semel obtenta non extinguuntur per concedentis mortem. *c. si super gratia. de offic. deleg. in 6. c. cui nulla. §. 1. de prebend. in 6. Quarant.*

Quarant. d. loc. vers. secundo dubitatur. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 12. num. 37. Bonacina de suspension. omnib. in particul. disp. 3. quest. 1. punct. 12. num. 5. & 11. A beo tamen per edictum revocari possunt secundum Rebuffum. in praxi benef. iij. de formalit. dimissor. num. 44. sed ex iusta tantum causa: secund. Campan. referente Barbof. d. lib. & cap. num. 129.

Vicarius autem Capituli, ut & Vicarius Episcopi, sine mandato²¹ speciali litteras dimissorias concedere non possunt: *secund. Rebuff. in praxi. in tit. de forma Vicariatus Archiepisc. num. 47. Pavin. de potest. Capit. Sede vacante. cap. 10. part. 2. princ. num. 17. Mandos. super Reg. Cancell. 24. qu. 6. num. 9. & seqq. Ad cuius mandati probationem sufficienti etiam conjectura & praesumptiones; Craver. de antiquit. tempor. part. 2. partis primae. num. 17. Roia decis. 675. in princ. part. 2.*

Quod si Capitulum intra annum in casibus sibi non permittis litteras²² dimissorias concesserit ad ordines Ecclesiasticos, vi Concilii Tridentini, *sess. 7. de reformat. cap. 10. subiacet interdicto. Leo d. tract. part. 3. cap. 8. num. 48.*

Ordinati auctoritate praesumptiva letali, nullo cerali gaudebunt privilegio; *per d. text. Leo. d. tract. part. 3. cap. 8. num. 47. Lessius de Just. & Jure lib. 2. cap. 34. num. 49. Molin. dict. disput. 11. num. 4. Marta de iurisdic. part. 4. casu 149. num. 8. nec tamen spoliatur beneficio, nisi per sententiam: Navar. consil. 28. Quaranta. d. verb. Capitulum Sede vacante. quest. 10. vers. hinc contingit. Sanchez. de matrim. lib. 7. disp. 46. num. 18. aut Successorem. Barbofa. d. lib. & cap. num. 133.*²³

Denique mortuo Episcopo nihil innovandum à Capitulo in his quae aut ad Ecclesiae aut Episcopi jus pertinent; cum non sit qui Episcopale Jus defendat. *c. 1. Ne Sede vacante.*

Unde non potest Capitulum praescribere exercendo quod contra jus commune. *Abb. in c. cum olim. de major. 2. & obed. arg. c. 1. & c. de quarta. de praescript. Nec res aut jura Ecclesiastica alienare; permutare: c. un. si qua de rebus. 12. qu. 2. Gloss. in d. c. cum olim. sub pena c. quia saepe. 40. de elect. in 6.*

Nec etiam Capitulum Sede vacante lucratur emolumenta ex²⁴ Jurisdictione Episcopali provenientia: sed ea reservanda sunt Successori

Corvinus
de Personis
Benef. Ecclesiasticis

G IV

32

cessori Episcopo, *Clem. statutum. de elect. Barbof. d. lib. & cap. num. 135.* Statuto tamen ex iis Vicario salario honorabili. *Barbof. d. loc.* Qui Syndicatus stare tenerur, & Episcopo Successionis administrationis reddere rationem. *Concil. Trident. d. sess. 24. de reform. cap. 6. Pavin. d. tract. part. 2. qu. 28. Sbroz. de officio vicarii lib. 3. qu. 52.*

25 *Cessat potestas & Jurisdictio Capituli, simul ac novus Episcopus Episcopatus adeptus est possessionem. Pavin. d. part. 4. quest. 10. num. 19. Quaranta. d. verb. Capitulum Sede vacante. num. 13. fac. Extrav. in jure. de elect.*

26 Denum sciendum, quod quae de potestate Capituli Sede vacante diximus, intelligenda sint de *Capitulo Ecclesiae Cathedralis. fac. can. Sanctorum. dist. 70. c. cum Clerici. de verbor. signif.*

TITULUS XXVII.

De Oecono Episcopi.

SUMMARIA.

1. Oeconomus Episcopi quis.	6. Officium.
2. Eum non habebat olim.	7. An satisfacere in iudicio facere debeat.
3. Habebat administrationem.	8. Episcopo defuncto quae facere debeat.
4. Non dominium.	9. An potest alienare.
5. Oeconomi origo.	10. Rationes cur reddit.

1 **I**nter Adjuutores & Administros Episcopi & locandus Oeconomus, id est, Ecclesiae rerum dispensator.
 2 Est enim Episcopi in temporalibus Vicarius.
 3 In prima Ecclesia Episcopus res & bona Ecclesiae administrabat per se; ut ex can. Apostol. 38. *Conc. Gangren.*